

СТАЛІНСЬКІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТБЮРО, РЕКТОРАТУ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ,
ПРОФКОМУ І МІСЦЕВКОМУ ХАРКІВСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О. М. ГОРЬКОГО.

№ 2 (681)

Понеділок, 21 січня 1952 р.

ц. 20 к.

Торжество ленінізму

Двадцять вісім років назад партія більшовиків, радянський уряд, трудящі люди всього світу понесли велику втрату, — не стало засновника комуністичної партії, творця Радянської держави, великого вождя і вчителя трудящих Володимира Ілліча Леніна. Але ніколи не забудуть люди безсмертні ленінські ідеї, які освітили людству шлях до щастя. Ідеї Леніна живі в наших ділах, величних спорудах новобудов комунізму, у непереможному поступі мільйонів, які під прапором Леніна крокують до комунізму.

Під керівництвом товариша Сталіна комуністична партія і весь радянський народ ведуть невтомну боротьбу за перетворення в життя ленінських заповітів.

Виконуючи геніальні ленінські накреслення, радянський народ, керований мудрою партією Леніна — Сталіна, за короткий історичний строк перетворив нашу країну в могутню індустріально-колгоспну державу, побудував соціалістичне суспільство.

Ленін заповідав радянській молоді учитись. Виконуючи цей ленінський заповіт, юнаки і дівчата нашої країни оволодівають найпередовішою в світі наукою, щоб стати справжніми бу-

дівниками комуністичного суспільства.

Розвиваючи вчення Леніна, товариш Сталін в своїй історичній промові 9 лютого 1946 року накреслив геніальну програму комуністичного будівництва. Радянський народ під проводом партії Леніна — Сталіна успішно виконав основні завдання післявоєнної сталінської п'ятирічки і впевнено йде далі по шляху до комунізму.

Це є торжество всеперемагаючих ідей ленінізму.

Спорудження величних сталінських будов на Волзі, Дону, Дніпрі й Аму-Дар'ї, дальша електрифікація країни створять могутню базу нового комуністичного суспільства. Товариш Сталін рухає вперед ленінську теорію, збагачує її новими положеннями і висновками, товариш Сталін вчить нашу партію і народ не зупинятися на досягнутому, непинно йти вперед.

Під прапором Леніна — Сталіна в боротьбі за мир і соціалізм ростуть і згуртовуються сили демократії в усьому світі.

Наша сила нездоланна, перед нами ясні цілі, майбутнє належить нам і в це світле майбутнє ми йдемо тісно згуртованими навколо нашої славної партії під ленінським прапором, під проводом великого Сталіна.

Ленінські дні в університеті

Студенти, викладачі та співробітники університету свято шанують пам'ять великого вождя трудящих, організатора більшовицької партії, творця Радянської держави Володимира Ілліча Леніна.

Нещодавно відбувся семінар керівників політичних занять, на якому доцент Бадіян зробив доповідь «Торжество безсмертних ленінських ідей».

Агітатори провадять в гуртожитках, на курсах та в групах бесіди, присвячені життю та діяльності Володимира Ілліча Леніна.

Редколегії курсових та факультетських стінних га-

зет підготували спеціальні номери, присвячені пам'яті Володимира Ілліча Леніна.

Велику виставку ленінських творів та книг присвячених життю та революційній діяльності Володимира Ілліча зробили працівники Центральної Наукової бібліотеки.

Сьогодні відбудеться урочисте траурне засідання Вченої Ради, разом з представниками громадських організацій університету.

Доповідь «28 років без Леніна під керівництвом товариша Сталіна по ленінському путі» зробить доцент Бейгель.

„Пам'ятайте, любіть, вивчайте Ілліча, нашого учителя, нашого вождя.

Будуйте нове життя, новий побут, нову культуру — по Іллічу“

Й. В. Сталін.

ЛЕНИН С НАМИ

Нет. Ты не умер: ты бессмертен, Ленин!
«Наш Ленин с нами!» — говорят народ.
Твой светлый гений — знамя поколений —
К вершинам коммунизма нас ведет.

Нас знамя Ленина в победах осеняло,
Указывала путь твоя рука.
Мы слышим вновь с Финляндского вокзала
Твой пламенный призыв с броневика!

Встают ли в строй заводы-великаны,
За мир! Несется ль над землей наш клич,
Мы говорим: по ленинскому плану
Мы говорим: так нас учил Ильич.

Огни горят над новою Каховкой,
Шахтер на вахту сталинскую стал...
В полях колхозных и на новостройках
Мы говорим: так Ленин завещал.

Ты жив в сердцах — творец страны Советов!
Твой гений жить и созидать зовет.
Мы тем горды, что по твоим заветам
Сегодня мудрый Сталин нас ведет!

Владимир ОДИНЦОВ.

УСПІХ ГРУПИ

Великих успіхів досягла під час залікової сесії та екзаменів перша група першого курсу французького відділення факультету іноземних мов. На протязі всього семестру студенти майже не мали посередніх оцінок.

Це результат наполегливої роботи. Більшість студентів не вивчала в школі французької мови, але вони систематично відвідували заняття гуртків, що дуже допомагало в навчанні.

На семінарах під час залікової сесії та екзаменів завжди можна було почути впевнені, чіткі відповіді.

Студентка Гребенюк була

хворою кілька тижнів. Але допомога товаришів і додаткові заняття в кабінеті іноземних мов дали їй змогу теж скласти екзамен на «відмінно».

Серед тих студентів, чії відповіді були найкращими, багато мають комсомольські та громадські доручення: комсорг Є. Ступа, профорг А. Коник, а також товариші М. Дюк, Н. Кузьменко, які працюють агітаторами на підшефному заводі. Ці студенти поєднують наполегливу працю над предметами з своєчасним виконанням громадських доручень.

С. ХАВІНА.

Тільки на „відмінно“ і „добре“

(За повідомленнями наших кореспондентів).

Лише дві оцінки «добре», а решта «відмінно» — такий успіх студентів 2 групи III курсу історичного факультету на екзаменах з спецкурсу. Відмінні знання показали: Л. Русова, П. Худоминський, Є. Гуревич, Я. Михайлик і ін.

Екзамен з діалектичного матеріалізму студенти III групи IV курсу хімічного факультету склали без жодної трійки. Переважна більшість оцінок на курсі — четвірки і п'ятірки.

Студенти III курсу відділу фізичної географії успішно склали екзамен з географії ґрунтів СРСР. З 57 чоловік 28 одержали «відмінно», 29 — «добре». Близкучі знання продемонстрували студентки Г. Зверева, О. Сукач, Л. Межакова.

Успішно склали екзамен з політекономії студенти IV курсу фізико-математичного факультету відділення математики.

З 29 студентів, які екзаменувались, 21 одержали відмінні оцінки. Найкращі знання показали тт. Бабкина, Коваль, Лаврова та інш.

На 3-му курсі англійського відділення факультету іноземних мов відбувся екзамен з логіки. Результати екзамену дуже гарні: з 41 студентів 22 чоловіки одержали «відмінно», останні — «добре». З двох груп, які тримали екзамен, кращого результату досягла перша група, у якій з 24 студентів 15 одержали відмінні оцінки. Серед тих, хто одержав на екзамені «відмінно» тт. Потієвська, Полуведько, Котляр, Омельченко та інші.

Цих високих результатів студенти досягли своєю наполегливою працею.

За дальше покращання наукової роботи

54-та кімната в гуртожитку по вул. Артема одна з кращих. Тут завжди привітно і затишно, панує ділова обстановка.

На фото: студенти історичного факультету тт. І. Кривошей, М. Дяченко та Б. Тесленко готуються до наступного екзамену.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

КРАЩЕ ПІДГОТУВАТИСЬ ДО ЗИМОВОГО СЕЗОНУ

Розглядаючи роботу кафедри фізкультури, партійне бюро університету ухвалило рішення, спрямоване на поліпшення фізичного виховання студентів. Але рішення бюро не виконується. Про це найяскравіше свідчить незадовільний стан підготовки кафедри до зимового спортивного сезону.

Спортивний інвентар вимагає поповнення і ремонту. Недостатня кількість ковзанів з ботинками, з двохсот пар лиж в ста тридцяти треба замінити кріплення, а з ста шістдесяти пар лижних палок в шістдесяти зіпсовані кільця. Для проведення учбових занять необхідно придбати не менш ста пар лиж і 50-ти пар лижових ботинок. Ліміти на придбання інвентаря залишилися невикористаними, бо ректорат не виділив на це грошей. Не турбується гос-

подарча частина ректорату про те, що час вже університету мати свою лижову базу. База «Буревісника», яку орендує університет, мало відповідає своєму призначенню: коли після пробігу спитнілі і розігріті студенти заходять на базу, з широкої щілини над дверима вітер задуває сніг. Треба, як на це вказало партбюро, організувати лижову базу при гуртожитку на Шатилівці.

Кафедра фізкультури і низова рада ДСО «Наука» запланували на зимову перерву провести колективні виходи на каток, лижні прогулянки і туристські походи в підшефний район. Недостатній стан підготовки до зимового спортивного сезону може перешкодити проведенню цих важливих заходів.

Т. ЖУРБИЦЬКА.

ОРГАНІЗУВАТИ ЕКСКУРСІЇ

Незабаром екзамени мають закінчитись, і вже зараз слід подбати про культурний відпочинок студентів під час канікул. Безумовно, студенти використають цей час на відвідування театрів, заняття спортом, на огляд нових кінокартин. Але було б також добре, якби професійна і комсомольська організація організували цікаві екскурсії.

Адже в нашому місті багато фабрик, заводів, науково-дослідних інститутів, музеїв. Студентам корисно було б відвідати заводи «Серп

і молот», турбогенераторний, ХТЗ та інші підприємства Харкова.

Студенти-хіміки з цікавістю побували б на хіміко-фармацевтичному заводі.

А скільки в нас науково-дослідних інститутів?

Охоче підуть студенти в метеорологічну та астрономічну обсерваторії.

Безсумнівно, організація такого культурного і корисного відпочинку значно поширить кругозір студентів.

Л. ПЯСЕЦЬКА.

ЩО ЗАВАЖАЄ РОБОТІ?

В Науковій бібліотеці університету завжди людно. Тут щодня готуються до наступного екзамену багато студентів різних факультетів. Але умови для роботи погані.

Читальний зал переповнений, ніде навіть книжки покласти. Коли ж нарешті знайдеться місце? З'ясовується, що потрібних книжок нема, бо їх успіли взяти студенти, які прийшли раніш.

Невідомо, з яких причин в бібліотеці дуже обмежена кількість саме тих підручників, на які великий попит.

Буває і так, що відвідувачу пощастить, знайдеться місце, є потрібна книжка, ніби то все сприяє тому, щоб добре попрацювати.

Воно так і було б, якби поруч з вами не опинилося два-три студенти, які прийшли сюди не працювати, а базікати.

Ось причини, які заважають кращій організації роботи ЦНБ. Треба академічному сектору профкому домогтися усунення цих недоліків.

П. ОЛЕНІНА.

Відбулись загальні партійні збори, на яких з доповіддю «Про завдання партійної організації по виконанню рішень листопадового пленуму ЦК КП(б)У та IV пленуму Обкому КП(б)У» виступив завідувачий відділом пропаганди і агітації Обкому КП(б)У тов. Стефановський.

Доповідач і ті, що виступали в дебатах, говорили про те, що поруч з досягненнями, які має колектив університету, в учбовій та науковій роботі припущено ряд помилок.

Доцент кафедри політекономії тов. Васильєв звернув увагу на те, що керівники кафедри не приділяють достатньої уваги науковій роботі.

— Дуже рідко — каже тов. Васильєв, можна почути в нас критичний розбір наукової роботи того чи іншого викладача або аспіранта. Ми мало допомагаємо один одному, не вивчаємо наукової продукції наших товаришів по кафедрі.

Про те, як наукові працівники геологічного факультету перебудовують свою наукову роботу, розповіла тов. Юнгерман.

— Партійна організація факультету, — каже вона, — повела рішучу боротьбу з залишками ідеалістичних концепцій професора Соболева. Зараз вже підготовлено ряд статей.

Різко критикував роботу партійного бюро біологічно-

го факультету тов. Семененко. Він вказував на те, що керівники бюро, хоча й часто обговорювали на засіданнях стан наукової роботи, не знали як насправді займаються науковою діяльністю комуністи. Вони не цікавилися змістом наукових праць, їх ідейною цілеспрямованістю.

Статті, призначені для друкування в «Наукових записках», колегіально не обговорювались, рецензії хоча й писали, але на них ніхто не звертав уваги. Деякі товариші навіть не читають наукових записок свого ж факультету, тому не дивно, що ніякої думки про них вони висловити не можуть.

Тов. Кривошей торкнувся питання роботи студентських наукових гуртків. Він каже про те, що деякі студенти не відвідують засідань гуртків, не приймають активної участі в їх роботі. Не мала провини за це лягає на керівників кафедр та наукову частину університету, які зовсім не цікавляться науковою роботою студентів.

Вже кілька років, — продовжує тов. Кривошей, — точаться розмови про те, що треба видати збірку кращих наукових робіт студентів, але далі розмов справа не йде. Це ще раз підкреслює неухвалюване ставлення до студентського наукового товариства.

Про те, які наукові працівники Науково-дослідного

інституту хімії допомагають харківським підприємствам, розповів директор інституту тов. Грицан. Але, — підкреслює тов. Грицан, — ці успіхи інституту зовсім не оправдовують бездіяльності багатьох співробітників, які вже тривалий час не ведуть ніякої наукової роботи.

Не задовольнив збори виступ тов. Немірової, яка замість одвертої і принципової критики помилок, намагалась захвалити роботу кафедри марксизму-ленінізму.

Про це сказав в своєму виступі заступник секретаря партійного бюро тов. Воловік.

Треба одверто признати, каже він, — що партійні організації факультетів і партійне бюро університету не приділяли достатньої уваги ідеологічній роботі і особливо керуванню науковою роботою. Серйозні недоліки має також політична та виховна робота серед студентів. Мало читається лекцій, в лекційній роботі не приймають участі провідні вчені університету.

Про всі ці помилки, — закінчує тов. Воловік, — треба говорити одверто і намітити шляхи їх усунення. Замазування помилок тільки заважатиме нам в роботі.

Партійні збори прийняли розгорнуте рішення, в якому накреслені конкретні заходи, спрямовані на поліпшення наукової роботи в університеті.

Звітують майбутні економісти

Боротьба за високу успішність студентів — одне з першочергових завдань комсомольських організацій вузів. Тому комсомольське бюро економічного факультету питанням академічної роботи приділяло особливу увагу.

Як відомо, успіхи в навчанні неможливі без систематичної роботи над засвоєнням учбової програми протягом всього семестру. Бюро націлило комсоргів груп на боротьбу за високу успішність з самого початку навчального року. В групах систематично обговорювались питання навчання студентів, відвідування лекцій та практичних занять, підготовки до семінарів з соціально-економічних дисциплін. Своєчасне реагування комсомольських груп на сигнали про неухвалювану увагу до занять того чи іншого студента допомогло ще на початку семестру усунути загрозу невстигаємості.

На засіданнях бюро ми неодноразово обговорювали питання підготовки до зимової екзаменаційної сесії. Заслуховували звіти комсоргів груп, а також окремих студентів, вчасно вживали за-

ходи щодо поліпшення академічної роботи на факультеті.

В ці дні зимова сесія в розпалі. Коли вона закінчиться, можна буде підвести підсумки успішності, а звідси і підсумки роботи комсомольського бюро. Зараз можна говорити лише про результати перших двох тижнів екзаменаційної сесії.

Наполегливо працювали протягом всього семестру студенти 5 курсу. На п'ятому курсі партійна група надала велику допомогу комсомольцям. Під керівництвом комуністів молодь наполегливо боролась за ґрунтовні знання. Це дало відповідні наслідки. Перший же екзамен показав, що всі студенти добре попрацювали над засвоєнням учбової програми. Всі 10 чоловік з групи політекономії виявили глибокі теоретичні знання та вміння пов'язувати їх з сьогодишнім днем і заслужено одержали найвищу оцінку — «відмінно».

Непогано підготувалась і група планування народного господарства. З 24 чоловік 15 одержали найвищу оцінку, 6 склали на «добре» і лише троє виявили задовільні знання. Серед кращих студентів — Гета Берлін, яка ось вже п'ятий рік

вчиться лише на «відмінно», почесні відмінники університету Роман Ламков, Валентина Биндюг та інші.

Підготовка до екзаменаційної сесії — лише частина кропіткої роботи п'ятикурсників. Більшість з них багато зробили по опрацюванню матеріалів для дипломних робіт. Зокрема, Роман Ламков опрацював матеріал для дипломної роботи на тему: «Питання політекономії в праці Й. В. Сталіна «Марксизм і питання мовознавства». Віктор Ставицький пише роботу на тему: «Соціалістичне змагання на харківському заводі «Серп і молот». Дипломниця Коварська працює над питанням боротьби за зниження собівартості на кожній операції.

Добру підготовленість, ґрунтовні знання з політекономії виявили студенти другого курсу. 20 чоловік відповідали на «відмінно», 10 — на «добре». На курсі, що складається з 30 чоловік — жодної «трійки».

Впевнені в своїх знаннях звітують перед державою майбутні економісти.

Є. МАТВІЙЧУК,
секретар комсомольського бюро економічного факультету.

Про роботу нашої кафедри

Більшовицька партія, радянський уряд поставили перед працівниками ідеологічного фронту відповідальні завдання в справі комуністичного виховання молоді, підготовки висококваліфікованих кадрів для різноманітних галузей науки, народного господарства нашої країни. В здійсненні цих почесних завдань нам у великій мірі допомагають геніальні праці Й. В. Сталіна з питань мовознавства, редакційна стаття «Правди» «Проти ідеологічних перекохань в літературі», які стали програмою нашої діяльності.

Колектив кафедри французької мови спрямовує всю свою увагу на нове піднесення наукової та навчальної роботи, підвищення її ідейного рівня. Кафедра організувала вивчення серед працівників геніальних праць великого вождя, а також методичної літератури. В результаті були проведені декілька нових методів роботи по вивченню іноземної мови.

Велику увагу ми приділяємо добору літератури для позааудиторного читання. Керуючись постановами партії з ідеологічних питань, рекомендуємо студентам лише літературу, яка має велику ідейно-виховну та пізнавальну цінність. В списку книг, рекомендованих кафедрою — твори прогресивних французьких письменників Жана Лаффіта, Коньо, Поля Вайян-Кутюр'є, видатного політичного діяча комуніста Моріса Тореза та інш. Студенти читають і вивчають життя і революційну діяль-

ність геніальних вождів всього прогресивного людства. В. І. Леніна, Й. В. Сталіна, читають художні твори радянських письменників. В роботі над оволодінням іноземної мови з студентами третього курсу викладачі використовують такі журнали, як «Новое время», «Советская литература», «Советская женщина» та інші.

Викладачі застосовують рекомендовані кафедрою нові прийоми при перевірці позааудиторного читання, зокрема, метод опитування студентів іноземною мовою з приводу прочитаного матеріалу та інш.

При кафедрі працює кілька наукових гуртків. Непогано налагоджено роботу орфографічного та фонетичного гуртків, якими керує т. Чурбинська. В орфографічному гуртку працюють, в основному, студенти другого курсу. Робота в ньому у великій мірі сприяє підвищенню грамотності, засвоєнню граматичного матеріалу. Фонетичний гурток відвідують, здебільшого, першокурсники. На заняттях вони вчать правильний вимови. Багато допомагає їм кабінет іноземних мов, обладнаний необхідними наочними приладами. В кабінеті є магнітофон, пластинки з записаними текстами. Працює також гурток розмовної мови, яким керує викладач т. Водоп'янова. Його відвідують студенти всіх курсів.

В наступному семестрі при кафедрі будуть організовані нові наукові гуртки. В них студенти матимуть можли-

вість працювати над матеріалами, пов'язаними з темами їх майбутніх дипломних робіт.

На кафедрі поживалась науково-дослідна робота. Викладачі опрацьовують наукові теми, готують доповіді. Одну з таких доповідей — «Про передачу суфіксів і закінчень з запозиченням російського походження у французькій мові» зробила недавно доцент т. Март'янова. В своїй роботі т. Март'янова переконливо показала про зростання запозичень з сучасної російської лексики у французькій мові.

Кафедра добила того, що останнім часом в науково-дослідній роботі бере участь значно більше студентів, ніж в минулі роки. Ще більш студентів передбачається залучити до наукової роботи кафедри в наступному семестрі.

Зараз в університеті, як і в інших вузах нашої країни, в розпалі зимова екзаменаційна сесія. В ці дні робота наукових гуртків розгорнулася ще ширше. Особливо активно працює фонетичний гурток. Заняття в ньому проводяться щоденно. Вони багато допомагають першокурсникам у підготовці до екзаменів.

Колектив кафедри докладає всіх зусиль, щоб ширше і глибше розгорнути свою роботу, щоб з честю справитись із всіма завданнями, поставленими перед нами партією, урядом.

М. ШИТОВА,
В. о. зав. кафедрою
французької мови.

В дружному колективі

В нашому гуртожитку кипить в ці дні напружена праця. Першочерговим завданням кожного студента є якнайкраще скласти екзамен. Тому всі максимальну кількість часу приділяють підготовці до них.

Як один добре згуртований колектив працюють зараз дівчата нашої кімнати № 16. Нас, однокурсників, шестеро. Ось вже четвертий рік ми живемо разом, в одній кімнаті. Спільно вчимося протягом семестру, спільно готуємось і до екзаменаційної сесії.

Минулої сесії всі ми склали екзамени лише на «відмінно» і «добре». Твердо вирішили не знижувати успішності і надалі. А для цього наполегливо працювали з самого початку навчального року. Заздалегідь почали опрацьовувати рекомендовані твори по літературі народів СРСР, російській та українській. Читаючи той чи інший твір, робили виписки в окремий зошит. Ці замітки полегшили нам підготовку до заліків. З перших же днів семестру почали готувати позааудиторне читання з іноземної мови. До Жовтневих свят ми повністю виконали завдання.

Особливу увагу приділяли вивченню соціально-економічних дисциплін — політекономії та діалектичного матеріалізму. Своєчасно вивчили та заздалегідь опрацьовували праці геніальних творців марксизму-ленізму. Систематично готувались до семінарських занять, активно виступали на них. Планомірна, повсякденна робота над засвоєнням учбової програми, своєчасне виконання завдань, добре відвідування лекцій та семінарських занять — все це полегшує нам

тепер готуватись до екзаменів.

Ми колективно розробили план підготовки, виробили розпорядок дня. Розпорядок склали так, щоб час використовувати якнайраціональніше. В ньому передбачено все: і години навчання і відпочинку, і час, необхідний для справ побутового характеру.

Готуючись до екзамену, розбиваємось на дві групи — по 3 чоловіки в кожній. Коли виникає в кого-небудь щось незрозуміле, вивчаємо спільно. Взагалі, вчимося на основі товариської взаємодопомоги. Якось мені було не все зрозуміло в питанні балансу розвитку народного господарства. Мені ґрунтовно пояснила відмінниця Феня Пустова. Діна Лісойван не уявила, як слід, про комерційний кредит. Їй розповіла про кредит Наташа Бондаренко, яка була найбільш обізнана в цьому питанні.

Завдяки систематичній роботі, правильній організації підготовки до екзаменів та заліків, ми всім колективом кімнати успішно склали шість заліків.

Непогано склали і екзамен з політекономії. Феня Пустова, Рая Седенко, Діна Лісойван та я одержали відмінну оцінку. Добрі знання виявили Наташа Бондаренко й Надія Охріменко. Тільки на «відмінно» і «добре» склали ми також екзамен з діалектичного матеріалізму та літератури народів СРСР.

Відмінним навчанням відповідаємо ми на батьківське піклування про нас, радянських студентів, більшовицької партії, особисто великого вождя товариша Сталіна.

М. КАРАСЬОВА,
староста кімнати № 16
гуртожитку на Толкачівці.

ПЕРШОКУРСНИКИ

Успішно пройшли екзамен з фізики на I курсі фізико-математичного факультету (фізичне відділення, група «б»). Один за одним підходять до столу молоді студенти, чітко змістовні їхні відповіді, більшість одержала добрі і відмінні оцінки.

Ось екзаменаційний квиток бере Світлана Сазонова.

На якусь мить дівчина замислюється біля дошки, але вже через хвилину з'явилися перші рівні рядки формул, цифр, схем.

Твердо і впевнено відповідала Світлана, і екзаменатор Олександр Олександрович Галкін вивів першу п'ятірку в її студентському матрикулі.

Відмінні оцінки одержали також З. Баторичева, Н. Мелентьева, Л. Юрченко.

Іспит пройшов успішно і організовано, він показав, що переважна більшість студентів серйозно і наполегливо працювала на протязі семестру.

В. ЛАТИШЕВ.

ПРО СПЕКУЛЯЦІЇ В КОСМОЛОГІЧНІЙ ПРОБЛЕМІ

Академік
Н. БАРАБАШЕВ

матеріалізму доводиться приймати новий вигляд з кожним відкриттям, яке складає епоху в природознавстві!

Однак, необхідно відзначити, що дуже часто цінні висновки зроблені як в галузі космогонії, так і в інших галузях астрономії, вважають неприйнятними лише тому, що вони хоч і не протирічать основним законам природи, здаються на перший погляд незвичайними і надто сміливими. Це глибоко невірно. Звичайно, треба критично підходити до висновків і узагальнень, що

¹ А. О. Жданов. Виступ на дискусії по книзі Г. Ф. Александрова «Історія західноєвропейської філософії».

стосуються такої складної галузі науки, як космогонія, добре перевіряти їх та обговорювати. Обмін думками і критичний розбір нових ідей є однією з необхідних умов руху вперед.

Товариш Сталін в праці «Відносно марксизму в мовознавстві» говорить: «Загальновизнано, що ніяка наука не може розвиватись і робити успіхи без боротьби думок, без свободи критики. Але це загальновизнане правило ігнорувалося і нехтувалося найбезцеремоніше. Створилася замкнута група непогіршених керівників, яка, забезпечивши себе від усюкої можливої критики, стала сваволити і безчинствувати»¹.

¹ Й. В. Сталін. «Марксизм і питання мовознавства», стор. 29. Держполітвидав УРСР, 1950.

(Закінч. Почат. див. у № 1)

Передчасно померлий улюбленець нашої партії і всього нашого народу, видатний марксист Андрій Олександрович Жданов в своєму чудовому виступі на філософській дискусії викривав реакційні і антинаукові погляди. Він говорив: «Сучасна буржуазна наука постачає попівщину, фідейзм новою аргументацією, яку необхідно безпощадно викривати. Взяти хоча б учення англійського астронома Еддінгтона про фізичні константи світу, яке прямісенько приводить до піфагорійської містики чисел і з математичних формул виводить такі «істинні константи» світу, як апокаліптичне число 666 і т. д. Не розуміючи діалектичного ходу пізнання, співвідношення абсолютної і відносної істини, багато послідовників Ейнштейна, переносючи результати дослідження законів руху кінечної

Ці слова товариша Сталіна стосуються не лише мовознавства. Про них слід пам'ятати і при розборі всіляких інших наукових питань, щоб не скотитись в область аракчеевського режиму, який розбивається правильно поставленими дискусіями з критикою і самокритикою.

Ось основні установки, якими повинна керуватись радянська наука, в тому числі і астрофізика. Безсумнівно, пам'ятаючи їх і волюючи могутньою зброєю — діалектичним матеріалізмом, радянські вчені, оточені постійним піклуванням комуністичної партії, радянського уряду і особисто нашого друга і вчителя товариша Сталіна, створять всеосяжну космогонічну теорію.

Белінський про українську літературу

Нещодавно на філологічному факультеті відбулась науково-теоретична конференція, присвячена російсько-українським літературним зв'язкам.

Нижче ми друкуємо в скороченому вигляді одну з доповідей, прочитаних на конференції.

«З'єднавши навіки з єдинокровною їй Росією, Україна відкрила до себе двері цивілізації, освіти, мистецтву, науці... Разом з Росією їй належить тепер велике майбутнє».

(В. БЕЛІНСЬКИЙ).

Становлення української літератури припадає на період перших десятиріч XIX ст., коли в російській літературі вже формується реалізм. Про це пише Белінський 1848 року:

«Література наша... постійно прагнула з риторичної... природного, натурального. Це прагнення ознаменоване помітними й постійними успіхами і становить зміст і душу історії нашої літератури».

(«Взгляд на русскую литературу 1847 года»).

Особливо важливу роль в розвитку як російської, так і української літератури та критики, відіграла російська революційно-демократична критика на чолі з Белінським. Вона встановила те найважливіше положення, що реалізм в мистецтві тих часів повинен був бути критичним.

Формування нової української літератури відбувалося в близьких зв'язках з передовою російською громадською думкою. Діячі російської прогресивної критики писали про українську літературу, друкували твори українських письменників та критиків в російських журналах. Багато українських письменників писали частково російською мовою (Квітка-Основ'яненко, Шевченко, Марко Вовчок та інші.).

Основоположник російської революційно-демократичної критики В. Г. Белінський найбільше уваги з усіх національних літератур приділив українській літературі. Він ґрунтовно розумів українську історію, культуру, фольклор, різко критикував реакційні течії. Саме в часи Белінського відбувався процес становлення української літератури. Великий критик чуйно поставився до молоді літератури. Майже всі тогочасні книги, присвячені Україні, як українською, так і російською мовами були ним оцінені. Не обмежуючись рецензентськими судженнями, Белінський підніс ряд основних питань, що стояли перед тогочасною українською літературою. Він підтримував прогресивні сили і рішуче заперечував все реакційне і бездарне. Про це яскраво свідчать дві рецензії Белінсько-

го від 1835 р. Одна на твори Квітки-Основ'яненка, друга — на книгу П. Голоти «Хмельницькие, или присоединение Малороссии». Твори Квітки автор схвалює, бо вони відбивають українську дійсність і відзначаються оригінальністю. А роман П. Голоти викривляє і збіднює історію України.

Такий диференційований підхід особливо наочний в розгляді і оцінці Белінським українського літературного альманаху «Молодик», який виходив протягом 1843—1844 рр. по 4 номери на рік. Альманах містив твори як українських авторів, так і російських. В «Молодику» друкувався Шевченко («Думка», «Н. Маркевичу», «Утоплена» та інші.). Знаходимо тут твори і таких маловідомих поетів як Щербина, Щоголів, першу критичну статтю Ієремії Галки (М. Костомаров) «Обзор сочинений писанных на малороссийском языке». В першій частині за 1844 р. вміщено вірші Пушкіна і Лермонтова. В своїй рецензії Белінський пише:

«В Украине есть своя литература; после «Молодика» в этом не остается никакого сомнения» (том VIII, стор. 227).

Іншої думки Белінський про альманах О. Корсуна «Сніп». Критик засуджує його, як «...от начала до конца — архималороссийскую книгу». Особливо важливе значення для вироблення твердого погляду на літературу України мала творчість Квітки-Основ'яненка, якого високо цинив Белінський, як талановитого і оригінального письменника. Ще в «Молодику» критик звернув особливу увагу на твір з історичного минулого України «Старинное предание «Об основании Харькова». Після цього оповідання майже жоден твір Основ'яненка не пройшов повз увагу Белінського: «Салдатский патрет», «Сердешна Оксана», «Званные гости», нарис «Головатий». Більш докладно Белінський зупиняється на творах «Маруся», «Пан Халавський», «Жизнь и похождения Петра Степанова сына Столбикова». Тут поруч з оцінками творів критик дає ряд важливих настанов з питань типовості і індивідуалізації образів.

Критик високо оцінює задум автора, віддає повну

справедливість юмористичному талантові Квітки-Основ'яненка. Але поруч вказує на важливий недолік: неправильне розуміння автором роману народності і змішування народності з просто-народністю. Думка про те, що народність — це зображення темного мужицтва, є хибною і безглуздою.

Немало уваги приділив Белінський і прозовій творчості Є. П. Гребінки, другого визначного представника української літератури I половини XIX ст. Особливо слід відзначити рецензію Белінського на повість «Кулик». Критик вважає її одним з найкращих творів останнього часу і звертає особливу увагу на реалістичне відображення дійсності:

«Особенно хорошо в ней то, что автор умел представить своих героев верно с действительностью, т. е. людьми низшего класса и в то же время людьми, и возбудит к ним участие, не становя их на ходули ложной и притворной идеализации» (т. V, стор. 510—511).

Белінський також докладно розглядає роман Гребінки «Чайковский». Цей твір відзначено в числі кращих творів в огляді «Русской литературы в 1843 г.».

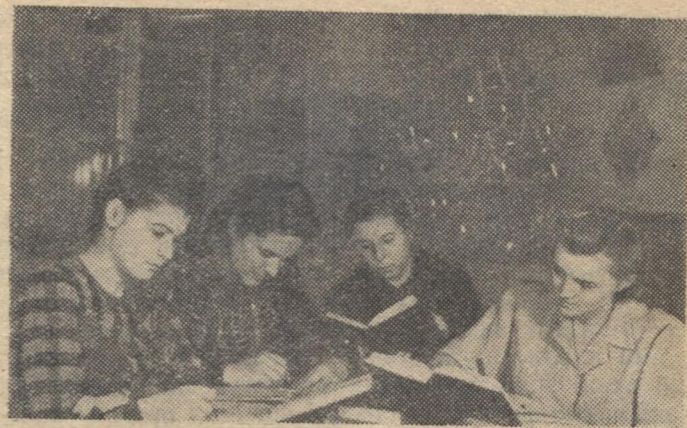
Тов. Жданов в доповіді про журнали «Звезда» і «Ленінград» зазначав:

«...Починаючи з Белінського, всі кращі представники революційно-демократичної російської інтелігенції... були глашатаями мистецтва для народу, його високої ідейності і громадського значення».

Виступи Белінського про українську літературу заслуговують на особливу увагу. Критик суворо, але справедливо поставився до молоді літератури України. Він виступив в ті часи, коли сучасне і майбутнє української культури розглядалось лише в теорії. Великий критик здебільшого висловлював думки, що стверджували право української культури на розвиток, викликали до неї повагу, стримували від збочення на шлях провінціалізму. Велика роль Белінського в сприянні розвитку української літератури, безсумнівна.

Л. БАБЕНКО,
студентка 4 курсу філологічного факультету.

ГОТУЮТЬСЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

Відмінники навчання, випускники біофаку (зліва направо): А. Крамаренко, М. Фесик, Н. Городиліна та Р. Степаненко.

Обласна художня виставка

Днями в образотворчому музеї відкрилась XII обласна художня виставка. Понад 70 живописців беруть в ній участь. Вони представили 237 творів. Переважна більшість робіт художників присвячена темі труда, боротьби за мир, будівництву комунізму в нашій країні.

Увагу присутніх привертає величне полотно «Голос миру» молодих художників Л. Шматька і Є. Левіна. Картина присвячена виступу А. Я. Вишинського на Генеральній Асамблеї. Прекрасне обличчя керівника радянської делегації, який від імені всіх наших людей відстоює велику справу миру, відмічено сміливою думкою і виразністю. Художники зуміли передати відчуття напруженості моменту, глибини характерів, яка тут сполучається з емоціональною схвилюваністю.

Треба відмітити успіх роботи і другої групи молодих художників — Віхтинського, Жукова, Полтавца і Чернова «Вогні комунізму». Картина передає цілісне і яскраве враження. Характери видатних діячів нашої партії і держави на чолі з Й. В. Сталіним написані сильно і дуже виразно. І це тим більша заслуга молодих майстрів, якщо врахувати композиційну простоту, яку має картина.

Подіям недавньої Великої

Вітчизняної війни, присвячена картина В. Парчевського — «Визволення Будапешта».

Серед портретів, що представлені на виставці, високої оцінки заслуговує робота К. Писаренка «Портрет Полякової, старшого майстра чавуноливарного цеху ХТЗ». Художник зумів передати в цьому портреті характер старої кадрової робітниці. Образ радянської людини тут серйозно продуманий.

На виставці широко представлені роботи графіків. Серед них треба відмітити серйозну роботу В. Мірошенка — «Відродження домни № 1 Азовсталі».

В одній із зал виставки поміщені карикатури І. Мандрики та М. Огнівцева, що викривають мерзенних паліїв війни. Роботи художників пронизані пристрастю, схвилюваністю, чіткістю і завершеністю.

Окремо треба сказати про самодіяльних вишивальниць. Успіхом у глядачів користується вишитий на фоні українського національного орнаменту портрет генія людства—великого Сталіна, який виконали М. Красовська та Ф. Зубкова.

Виставка в цілому прийнята почуттям радості мирної праці, бадьорістю, свіжістю, яку принесла з собою талановита молодь.

В. ЛИТВИНОВ.

На кафедрі мінералогії та кристалографії

Кафедра мінералогії та кристалографії геологічного факультету провадить під керівництвом доцента Я. Г. Беліка дослідження струк-

тури і мінералогічного складу електротехнічного фарфору. Ця наукова робота має велике значення для багатьох підприємств.

День „відкритих дверей“

День «відкритих дверей» для випускників середніх шкіл відбувся на фізико-математичному та біологічному факультетах. Десятикласники познайомилися з лабораторіями університету, його історією, з студентами та викладачами. Були про-

читані лекції: доц. Б. Є. Веркіна — «Електричний струм в металах», проф. Є. С. Хотинського — «Що можна одержати з води та вугілля», доц. К. Н. Кузьменка — «Будова всесвіту в світлі сучасних наукових теорій».

В. о. редактора В. БУДНІКОВ.